

Du Lịch Liên Bang Nga và Bắc Âu - Phần II -

Sóng Việt Đàm Giang

Tóm lược Lịch sử nước Nga

Quốc gia Nga, hay Liên bang Nga ngày nay nằm ở phía Bắc lục địa Âu châu và Á châu. Từ tây bắc sang đông nam, Nga giáp biên giới với Na Uy, Phần Lan, Estonia, Litva, và Balan. Nói về hải phận thì Nga có biên giới với Hoa Kỳ qua eo biển Bering, và với Nhật bản qua biển Okhotsk. Với diện tích hơn 17 triệu cây số vuông, Nga là quốc gia lớn nhất thế giới, chiếm hơn 1/9 diện tích lục địa thế giới. Nga với hơn 142 triệu người, là nước có dân số cao thứ chín trên thế giới. Nga nằm ngang từ toàn bộ phía bắc châu Á và chiếm 40% châu Âu, trải cả 11 múi giờ. Nga cũng có số lượng rừng cây nhiều nhất thế giới, và các hồ nước của Nga chứa khoảng ¼ nước ngọt không đóng băng trên thế giới.

Nga là một nước đã từng có quyền lực và ảnh hưởng khắp thế giới từ thời cổ Đế chế Nga cho đến Liên bang Xô-viết theo xã hội chủ nghĩa. Nga đóng vai trò quan trọng trong thắng lợi của Đồng Minh trong Thế chiến thứ II. Năm 1991 Liên bang Xô viết được giải tán và chuyển thành Liên bang Nga. Trải qua nhiều thế kỷ biến động và nhiều giai đoạn từ vua chúa Sa Hoàng, Liên Xô đến Liên bang Nga, nước Nga hiện đại đã mất vị trí siêu cường. Lịch sử Nga (rất vắn tắt) bắt đầu từ Kiev, nước Đông Slav đầu tiên. Từ thuở đầu (trước năm 999) đã chấp nhận Ki-tô giáo từ đông La mã truyền sang. Nước Nga Kiev bị quân Mông cổ xâm chiếm từ những năm 1230 và mau chóng tan rã. Tuy nhiên một số lãnh đạo tại xứ Novgorod và Pskov đã duy trì được một di sản văn hóa của nước Nga Kiev. Sau thế kỷ 13, Moskva mở rộng bờ cõi dưới sự trị vì của những sa hoàng và nữ hoàng nổi tiếng của Nga như Anna, Elizabeth, Catherine II, v.v... Chế độ nông nô được bãi bỏ năm 1861. Nước Nga trải qua nhiều thay đổi cải cách và sau đó Cuộc Cách Mạng năm 1917 dẫn đến sự bùng nổ của Cộng Sản Bolshevik vào mùa thu năm 1917. Từ năm 1918 cho đến năm 1991, nước Nga được mang tên nước Nga Liên Xô viết. Sau khi Liên bang Xô viết sụp đổ thì Liên Bang Nga chính thức thành hình cho đến hiện tại.

Nói về đế chế Nga từ thời cổ đại đến hiện tại thì Ivan The Terrible (Hung sa Ivan IV) là vị vua đầu tiên xưng tước vị Sa hoàng và Nicholas II là vị vua cuối cùng của triều đại Romanov. Hung sa Ivan (1530-1584). Sa hoàng Ivan IV được mệnh danh là Hung Sa Ivan hay Bạo chúa Ivan vì lối cai trị độc ác, nắm hết quyền hành nhưng Ivan IV là sa hoàng có tài và mở rộng được bờ cõi đế chế Nga. Ivan IV là con trai trưởng của Vasiliij III. Khi Vasiliij chết Ivan mới có 3 tuổi, mẹ Ivan tên Yelena là người tạm thời nắm giữ quyền hành cho đến khi chết vào năm Ivan mới tám tuổi. Năm 1547 khi Ivan 17 tuổi lên ngôi vua và ngay lập tức tự nhận là Czar (Sa hoàng). Cùng năm Ivan lấy Anastasia Romanov làm vợ. Sau khi Anastasia chết, Ivan lấy vợ nhiều lần nữa. Sau khi Nga chiến thắng quân Mông cổ, thánh đường St. Basil được xây cất tại Quảng trường đỏ để kỷ niệm cuộc chiến thắng này. Sự tàn bạo của Ivan thật khủng khiếp: biết đến nhất là hàng chục ngàn người bị đày đi Siberia và hơn 60,000 dân Nga bị hành hạ đến chết trong chiến trận tại vùng Novgorod vào năm 1569. Năm 1571 quân Tartars chiếm phá Moscow, bắt dân Nga làm nô lệ và Ivan phải trốn chạy khỏi Moscow hơn mười năm, Ivan trở lại ngôi vị vào năm 1581. Năm 1582, trong một cơn giận quá độ, Ivan đã dùng gậy sắt nhọn đâm chết người con trai đầu lòng Ivan Ivanovich, hình ảnh này đã được họa sĩ Ilya Repin miêu tả trong bức họa nổi tiếng Ivan Bạo chúa giết con trai ngày 16 tháng 11 năm 1582. Sau khi Hung Sa Ivan IV chết ngày 18 tháng 3, 1584. Feodor I là người nối ngôi.

Feodor I (1557-1598) là con trai thứ hai của Ivan và Anastasia Romanov. Feodor I lên ngôi vào năm 1584. Feodor I là một Sa hoàng bạc nhược, không quan tâm đến chánh trị mà chỉ hướng về tôn giáo và lòng tin. Ông cũng là vị Sa hoàng cuối cùng của triều đại Rurik. Nối tiếp triều đại Rurik là triều đại Romanov. Triều đại Rurik do Rurik và các anh em của Rurik sáng lập và vào giữa thế kỷ 12, đã chia ra làm nhiều nhánh tộc, mỗi nhánh trị vì một vùng. Đó là nhánh Olgovichesw, Yuryeviches, và Romanoviches.

- Nhánh Romanoviches là hậu duệ của La mã Vĩ đại.
- Nhánh Yuryeviches với Hung sa Ivan là người đã cai trị và được mệnh danh là Sa hoàng của tất cả nước Nga.

Triều đại Rurik (Rurik Dynasty) bắt đầu từ năm 842-862 do hoàng tử Rurik thành lập, và coi như chấm dứt vào năm 1598 (1157-1598), (và kế tiếp là triều đại Romanov kéo dài từ 1613 cho đến 1917).

Ở Nga, tên các triều đại thường có tiếp vĩ ngữ "ovich": thí dụ nhà Rurik mang tên Rurikovich. Nhưng qua triều đại Romanov thì lại dùng họ làm tên triều đại (Romanov với vua Mikhail Romanov)

Trong vài thế hệ đầu tiên, dòng họ Romanov có công lớn đưa nước Nga đến thịnh vượng với sự thay đổi nhanh chóng trong nền kinh tế và chính trị, lập nên một đế quốc Nga hùng mạnh ở châu Âu. Giai đoạn này, Peter Đại Đế là vị Sa Hoàng có công được toàn dân Nga ngưỡng phục.

Đại Đế Peter The Great

Đại đế Peter là con của Sa hoàng Alexis và Nataliya. Sa hoàng Alexis, cha của Peter The Great có hai vợ.

Vợ 1: Mariya là mẹ của Sophia (sinh năm 1657), Fyodor (1661) và Ivan V (1666). Ivan V (1668-1682-1696) lấy vợ có con gái sau làm nữ hoàng đế Anna Ivanovna (1693-1730-1740) và có cháu nội gái khác là Anna Leopoldovna là mẹ của Ivan VI hậu duệ cuối cùng của nhánh Peter và Mariya.

Vợ thứ 2: Nataliya là mẹ của Peter the Great.

Sau khi Alexis chết, Fyodor lên ngôi trị vì được vài năm thì chết, sau đó Ivan V và Peter được phong làm nhiếp chính đồng cai trị Nga vào ngày 26 tháng 6 1682 (trong Bảo tàng Điện Kremlin có chiếc ngai hai chỗ ngồi của nhiếp chính bằng vàng trạm trổ tinh vi). Khi người chị khác mẹ Sophia âm mưu tiếm vị thì Peter cất chức Sophia và giam bà vào tu viện Novodevichy .

Peter Đại đế cũng có hai vợ.

Vợ 1: Eudoxia sinh Alexis là cha của Peter II (1715-1727-1730)

Vợ 2: Catherine I có 7 người con.

Một người con gái của Catherine với Peter tên là Elizabeth (1709-1741-1762). Bà Elizabeth này trị vì từ 1641 đến 1762. Một người con gái khác của Peter the Great tên Anna Petrova là mẹ của Peter III (vua kế vị chính thức được chọn), vợ của Peter III là Catherine II. Bà Catherine II này tiếm vị ngôi của Peter III, có công trong việc mở mang, cải cách nước Nga, bà được gọi là Catherine the Great (1762-1796). Con trai của Peter III và Catherine The Great tên Paul (1784-1796-1801) sau đó kế vị ngôi vua.

Thứ tự Sa hoàng, Nữ hoàng trị vì Nga, con số đầu tiên là năm sinh, số thứ hai và chót là thời gian trên ngai vàng.

- Ivan IV Alexis (1629-1645-1676)
- Fyodor III (1661-1676-1682)
- Ivan (1666) và Peter (1672) đồng trị vì với Ivan (1682-1696), Peter (1682-1725)
- Catherine I (...-1725-1727) (vợ Peter the Great)
- Peter II (1715-1727-1730)
- Anna Ivanovna (1693-1730-1740)
- Ivan VI (...-1740-1741)
- Elizabeth (1709- 1741-1762)
- Peter III (1728-1762-1762)
- Catherine II (...-1762-1796) (vợ Peter III)
- Paul (1784- 1796- 1801)

Sau khi Peter Đại đế qua đời năm 1725 thì Catherine, vợ Peter đã thành công trong mưu đồ trở thành Nữ hoàng đầu tiên của Nga. Sau bà là một loạt Nữ hoàng lên cầm quyền. Họ là những người góp nhiều công lao trong việc tu bổ, xây dựng quốc gia, nhất là Catherine II.

Catherine, vợ Peter The Great, tên thật là Marta Skavronskaya, bà thuộc nguồn gốc nông dân, bị mò cô từ khi còn nhỏ và được một mục sư nuôi tại Marienburg. Khi người Nga chiếm được Marienburg năm 1702, bà bị một người chỉ huy quân đội Nga bắt rồi bán bà lại cho nhà quý tộc Aleksandr Menshikov, một viên quan cận thần của Peter I Đại Đế. Chẳng bao lâu sau bà đã trở thành tình nhân của Peter I Đại Đế và là một người có thế lực rất lớn bên cạnh Peter Hoàng Đế. Catherine có hai người con gái với Peter. Catherine chỉ cầm quyền được hai năm thì qua đời. Không lâu sau khi Catherine qua đời, vào năm 1730 Anna Ioannovna là cháu gái của Peter Đại Đế lên nắm quyền cai trị nước Nga. Anna Ioannovna (Anna I) là con gái của Nga Hoàng Ivan V Alexis, và là cháu gái của Peter Đại Đế, cai trị nước Nga từ năm 1730 đến năm 1740.

Ngày 28/10/1740, Nữ hoàng Anna Ioannovna băng hà do bệnh nặng. Sau khi bà mất, Ivan VI mới một tuổi lên ngôi Hoàng đế của nước Nga và mẹ của Ivan VI là Anna Leopoldovna lên nắm quyền nhiếp chính.

Là cháu gái của Nữ hoàng Anna Ioanovna (trị vì 1730-40), Anna Leopoldovna kết hôn với cháu trai của Hoàng đế Charles VI sinh ra một người con trai là Ivan (2/8 1740), Ivan là người đã được chỉ định kế vị ngai vàng của nước Nga năm 1740. Tuy nhiên, dân Nga không phục chế độ nhiếp chính của Anna Leopoldovna. Ngày 25/11 năm 1741 Elizabeth, con gái của Peter Đại Đế lật đổ Anna và chính thức lên ngôi Nữ hoàng vào năm 1741.

Elizabeth Petrovna (1709-1741-1762)

Yelizaveta Petrovna hay còn được gọi là Elizabeth là con gái đầu lòng của Peter với Catherine I. Bà có công phát triển nghệ thuật văn hóa cùng kiến trúc tại Nga. Cung điện Mùa Đông và Thánh đường Smolny ở St. Petersburg là công trình của Elizabeth. Vào ngày 5/1/1762, nữ Hoàng Elizabeth băng hà. Sau khi bà mất, Catherine đệ nhị (II) lên nắm quyền trị vì nước Nga. Nước Nga dưới sự lãnh đạo của Catherine II đã trở thành một quốc gia hùng mạnh nhất Âu châu. Bà được dân Nga gọi là Nữ Hoàng Catherine vĩ đại.

Catherine The Great (1729-1762-1796).

Catherine giòng dõi người Đức. Năm 1745 Catherine thành hôn với Peter III, người được thừa kế ngai vàng nước Nga vào năm 1762. Peter III không có tài và bị nộ vệ quân Nga lật đổ và Catherine được đưa lên ngôi vào tháng 7 1762. Catherine được sự ủng hộ của giới quý tộc Nga. Bà thực hiện được nhiều cải cách quan trọng trong văn hóa nghệ thuật. Lãnh thổ Nga cũng được mở rộng, Nga chiếm được sự kiểm soát nhiều vùng đất rộng lớn của Balan và Latvi.

Sau khi Catherine II chết, thái tử Paul, con trai Catherine II lên ngôi cầm quyền được 5 năm. Sau Paul I là Alexander I (1801). Alexander I là người có công trong trận chiến thắng của Nga vào năm 1812 với Napoleon Bonapart. Tác phẩm 1812 Overture của Tchaikovsky đề cao trận chiến thắng đã được dân Nga xem là một trong những tuyệt tác của Tchaikovsky.

Năm 1894, Nicholas II lên nối ngôi. Sự thất bại trong chính sách đối nội, đối ngoại của Nicholas đã làm tan rã triều đại Romanov vào năm 1917 và cái chết thảm khốc của toàn gia đình Nicholas II gồm vợ và năm con, cùng nhân viên trung thành với ông vào ngày 17 tháng 7 năm 1918 do nhóm Bolsheviks chủ động. Tại nhà thờ Peter và Paul có một phòng thờ riêng cho gia đình Nicholas. Ông cũng được coi như Thánh hiền linh nhưng không phải do tử vì đạo mà do chịu nhiều khổ nhục.

Như vậy là triều đại Romanov do Mikhail Romanov (1613-1645) mở đầu vào năm 1613 và chấm dứt vào năm 1917 sau cách mạng tháng Hai.

Biểu tượng đại bàng hai đầu.

Đại bàng hai đầu, biểu tượng quyền lực phổ biến ở Byzantine và châu Âu, cũng được dùng làm biểu tượng của Nga từ thời cổ đại. Năm 1672, quốc hiệu của nhà nước Nga được công bố là đại bàng hai đầu đội vương miện, hai vuốt giữ quả cầu và cây quyền trượng, ở giữa là hình thánh George tay cầm giáo mác đang đâm rồng có cánh. Biểu tượng đại bàng hai đầu có thay đổi qua các thế kỷ, bị biến mất dưới thời Cộng sản và được dùng lại sau khi chế độ Liên bang Xô viết chấm dứt. Quốc kỳ Liên bang Nga: Quốc kỳ của liên bang Nga hiện đại được biểu hiệu bởi ba dải màu nằm ngang bằng nhau, màu trắng bên trên, ở giữa là màu xanh và màu đỏ phía dưới.

Biểu tượng Triều đại Nga cổ xưa Biểu tượng Liên bang Nga. Cờ Liên bang Nga

Vào giai đoạn cuối của Cách mạng tháng Mười năm 1917, Cộng sản Bolshevik dưới sự lãnh đạo của Vladimir Ilyich Lenin đã thành lập nước Nga Liên xô. Liên bang Cộng hòa Xã hội Chủ nghĩa Xô viết Nga hay Liên bang Xô Viết cùng với các nước cộng hòa thuộc Liên xô khác dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng Sản đã chính thức thành lập Liên bang Xô viết ngày 30 tháng 12 năm 1922. Liên bang Xô viết kéo dài được 89 năm và kết thúc vào năm 1991. Sau khi Lenin chết vào năm 1924, thì Joseph Stalin lên thay thế . Stalin dựng một nền kinh tế chỉ huy, công nghiệp hóa đất nước, và tập thể hóa nền nông nghiệp. Chính sách của Stalin với những cuộc đại thanh trừng đã gây cái chết của hàng triệu dân Nga.

Những lãnh tụ của Cộng Sản Xô Viết Nga từ 1922-1991.

Vladimir Ilyich Lenin	Chủ tịch Hội đồng Dân ủy	26 tháng 10, 1917 - 21 tháng 1, 1924
Iosif Vissarionovich Stalin	Tổng bí thư Đảng Cộng sản Liên Xô	3 tháng 4, 1922 - 3 tháng 3, 1953
	Chủ tịch Hội đồng Bộ trưởng	6 tháng 5, 1941 - 5 tháng 3, 1953
Georgi Maksimilianovich Malenkov	Bí thư Đảng Cộng sản Liên Xô	1 tháng 7, 1948 - 14 tháng 3, 1953
	Chủ tịch Hội đồng Bộ trưởng	5 tháng 3, 1953 - 8 tháng 2, 1955
Nikita Sergeyeovich Khrushchov	Bí thư thứ nhất Đảng Cộng sản Liên Xô	7 tháng 9, 1953 - 14 tháng 10, 1964
	Chủ tịch Hội đồng Bộ trưởng	27 tháng 3, 1958 - 14 tháng 10, 1964
	Bí thư thứ nhất Đảng Cộng sản Liên Xô	14 tháng 10, 1964 - 8 tháng 4, 1966
	Tổng bí thư Đảng Cộng sản Liên Xô	8 tháng 4, 1966 - 10 tháng 11, 1982
	Chủ tịch Đoàn chủ tịch Xô viết Tối cao Liên Xô	16 tháng 6, 1977 - 10 tháng 11, 1982
Yuri Vladimirovich Andropov	Tổng bí thư Đảng Cộng sản Liên Xô	12 tháng 11, 1982 - 9 tháng 2, 1984
	Chủ tịch Đoàn chủ tịch Xô Leonid Ilyich Brezhnev viết Tối cao Liên Xô	16 tháng 6, 1983 - 9 tháng 2, 1984
Konstantin Ustinovich Chernenko	Tổng bí thư Đảng Cộng sản Liên Xô	13 tháng 2, 1984 - 10 tháng 3, 1985
	Chủ tịch Đoàn chủ tịch Xô viết Tối cao Liên Xô	11 tháng 4, 1984 - 10 tháng 3, 1985
	Tổng bí thư Đảng Cộng sản Liên Xô	11 tháng 3, 1985 - 24 tháng 8, 1991
Mikhail Sergeyeovich Gorbachov	Chủ tịch Đoàn chủ tịch Xô viết Tối cao Liên Xô	1 tháng 10, 1988 - 25 tháng 5, 1989
	Chủ tịch Xô viết Tối cao Liên Xô	25 tháng 5, 1989 - 15 tháng 3, 1990
	Tổng thống Liên Xô	15 tháng 3, 1990 - 25 tháng 12, 1991

Hệ thống Metro tại Moscow

Những trạm thuộc hệ thống tàu điện ngầm (métro) của Moscow được gọi là "những cung điện xây dưới lòng đất" với kiến trúc và trang trí rất huy hoàng, đặc trưng của Mỹ thuật Xô-Viết. Hệ thống xe điện ngầm (metro) của Nga quả thật có một không hai trên toàn thế giới, với một hệ thống hơn 180 trạm ga, trạm đầu tiên bắt đầu từ năm 1835 và tiếp tục bành trướng cho đến ngày nay. Hầu hết các trạm ga đều được thiết kế và trang trí vô cùng mỹ thuật do những nhà họa sĩ và điêu khắc có tiếng của Liên bang Xô Viết vẽ kiểu. Hệ thống metro hiện nay gồm 11 tuyến đường. Hai trạm tiêu biểu trong nhiều trạm tráng lệ là Smolenskaya, và Kievskaya nằm trên tuyến số 3 Arbatsko-Pokrovskaya màu tím đậm. Trạm Smolenskaya thuộc tuyến số 3 Arbatsko-Pokrovskaya có một quảng trường với những cột đá cẩm thạch tròn màu trắng. Tại cuối platform, có một điêu khắc nổi mang tựa The Defenders of Russia trình bày cảnh Hồng quân đang chiến đấu. Ngoài trạm Smolenskaya trên tuyến số 3 Arbatsko-Pokrovskaya này còn có trạm Smolenskaya trên tuyến số 4 Filyovskaya, trạm này thiết kế

với những cột đá vuông. Cửa vào trạm Kievskaya (Entrance = Vkhot) chung với hai tuyến số 4 Filyovskaya (màu xanh blue nhạt) và số 5 Koltsevaya (tím nhạt/lavender), trang trí với những tấm tranh bằng đá ghép (mosaic).

Kievskaya

Một số trạm metro của Moscow có thể xem như là những bảo tàng viện. Tường và trần thấp trang trí với những hình mosaic miêu tả đời sống dân Nga thời Xô viết. Ánh sáng nhẹ và ấm là từ những đèn theo lối cổ xưa. Đá cẩm thạch được dùng để xây cất trong hầu hết những trạm metro cổ. Đá cẩm thạch này được mang đến từ nhiều vùng của Nga Xô viết, đặc biệt đá cẩm thạch đỏ Georgia tại trạm Krasnye Vorota. Hầu hết những bức họa trong hệ thống metro ngàm đều miêu tả đời sống hay công việc của dân chúng thời Xô viết như nhân công các nhà máy, chiến sĩ đệ nhị thế chiến, chiến tranh Ai quốc của Xô viết, nghệ thuật văn hóa, nhạc sĩ, và cả những cảnh như một đám cưới, buổi hòa nhạc, v.v....

Một số trạm metro của Moscow có thể xem như là những bảo tàng viện. Tường và trần thấp trang trí với những hình mosaic miêu tả đời sống dân Nga thời Xô viết. Ánh sáng nhẹ và ấm là từ những đèn theo lối cổ xưa. Đá cẩm thạch được dùng để xây cất trong hầu hết những trạm metro cổ. Đá cẩm thạch này được mang đến từ nhiều vùng của Nga Xô viết, đặc biệt đá cẩm thạch đỏ Georgia tại trạm Krasnye Vorota. Hầu hết những bức họa trong hệ thống metro ngàm đều miêu tả đời sống hay công việc của dân chúng thời Xô viết như nhân công các nhà máy, chiến sĩ đệ nhị thế chiến, chiến tranh Ai quốc của Xô viết, nghệ thuật văn hóa, nhạc sĩ, và cả những cảnh như một đám cưới, buổi hòa nhạc, v.v....

Mayakoskaya station

Prospekt Mira

Krasnopresnenskaya

Komsomolskaya

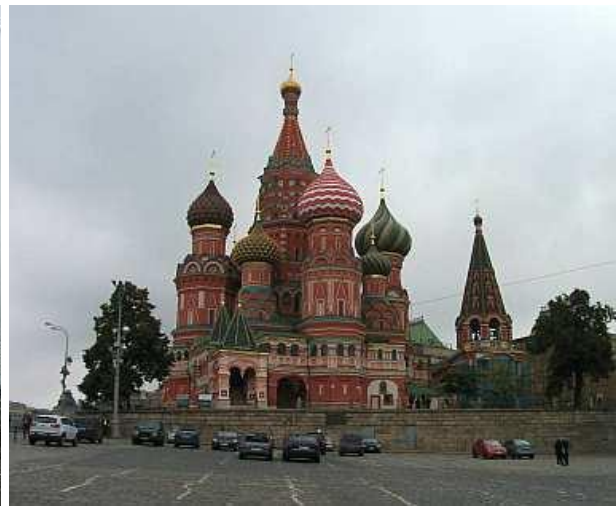
NGÀY THỨ 04.

Buổi sáng: Thăm Đại Thánh đường Chúa Ki-tô Cứu thế/Cathedral of Christ The Savior (Khram Khrista Spasitelya), biểu tượng của sự phục hồi của Chính Thống-giáo Nga.

Nhà thờ Christ the Savior được hoàng đế Alexander I cho xây bắt đầu từ năm 1812 sau khi đạo quân của Napoleon rút khỏi Matxcơva. Trải qua nhiều biến cố và nhiều thay đổi cho đến năm 1883 nhà thờ được chính thức công nhận trong buổi đăng quang của Alexander III ngày 26 tháng 5, 1883. Một năm trước đó, bản hòa tấu bất hủ 1812 Overture của Tchaikovsky được trình diễn lần đầu tiên ở đó. Thánh đường bị phá hủy hoàn toàn vào cuối năm 1931 theo lệnh của Stalin. Nhà thờ được chính thức cho phép xây lại vào đầu năm 1990. Nhà thờ được xem như đã hoàn tất vào mười năm sau, vào tháng tám năm 2000. Sự trở lại của biểu tượng chiến thắng của liên bang Nga này được cho là chủ yếu nhờ công của Yury Luzhkov, thị trưởng thành phố Moscow từ năm 1992 cho đến mùa thu 2010.

Christ The Savior

Thánh đường St. Basil

Thăm Quảng Trường Đỏ Krasnya Ploshchad.

Tòa nhà bắt mắt nhất ngay khi vừa tới Red Square phải là nhà thờ Thánh Basil. Trong hình đứng từ nhà thờ St Basil (phía nam) chụp thẳng lên hướng bắc đối diện Bảo tàng viện Lịch sử Quốc gia thì thấy: tháp cao màu trắng là tháp St Nicholas, mà ngay bên phải là tháp Corner Arsenal. Bên giữa là State History Museum, và bên cạnh là Resurrection gate có cửa hình vòm. Đối diện lăng Lenin và bên phía đông của quảng trường là Thương xá Gum.

Quảng trường Đỏ chụp từ nhà thờ Thánh Basil từ tượng đài Minin & Pozharsky có thương xá Gum bên phải

Nếu đứng từ phía bắc từ Resurrection Gate cạnh State History Museum chụp xuống phía nam của Quảng trường đỏ Red Square thì thấy Nhà thờ St Basil ở đằng xa phía bên trái. Chữ "đỏ" của Quảng trường Đỏ không phải tượng trưng cho cộng sản hay ngay cả bức tường màu đỏ chung quanh quảng trường, mà chỉ có ý muốn nói về St Basil. Chữ Nga krasnaya có nghĩa là đẹp và cũng có nghĩa là đỏ, do đó từ ý nghĩa đẹp ám chỉ nhà thờ đã dần dần bị biến chuyển thành một địa danh mang tên Red Square.

Quảng Trường Đỏ chỉ được gọi như thế từ giữa thế kỷ thứ 17, trước đó thì mang tên Trinity Square và nhà thờ Basil có tên nhà thờ Trinity (Troitskaya) vì nằm trong Quảng trường Trinity. Thông dụng hơn với người dân Nga thì quảng trường này mang tên là "quảng trường lửa" để phản ánh không biết bao nhiêu lần Moscow đã bị đốt cháy.

Nhà thờ thánh Basil (Vasiliya Sobor) là một nhà thờ Cơ đốc Chính thống, đã được xây dựng trên Red Square từ năm 1555 đến 1561. Ivan IV của Nga đã ra lệnh cho xây nhà thờ để kỷ niệm chiến thắng quân Mông cổ. Khởi thủy nhà thờ gồm tám nhà thờ nhỏ bao quanh nhà thờ thứ chín ở giữa. Kiến trúc nhà thờ có dạng như những ngọn lửa bốc thẳng lên trời không được phỏng theo bất cứ kiến trúc nào trước đó ở Nga. Nhà thờ Basil được sử dụng như một nhánh của Viện Bảo tàng Lịch sử Quốc gia từ năm 1928. Trong thời trị vì của Liên bang Xô Viết, Stalin đã có ý định phá đổ nhà thờ này vì nó là chướng ngại, cản trở những cuộc duyệt binh trên Red Square. Cũng vì nhờ Kiến trúc sư Pyotr Baranovsky quyết liệt từ chối phá đổ mà nhà thờ đã được Stalin cho giữ nguyên lại, nhưng Baranovsky đã phải đánh đổi với cái giá năm năm tù vì trái lệnh. Nếu đứng từ thánh đường St Basil nhìn ra quảng trường đỏ thì bên phải là toà tháp cao nhất và đẹp nhất (Spasskaya Tower), xa hơn một chút là lăng Lenin; sau lăng Lenin là bức tường Kremlin, và Senate building (trong thành Kremlin) phía sau bức tường.

Ngay phía trước nhà thờ Thánh Basil xé bên trái có tượng đài Minin và Pozharsky. Xé một chút bên phải phía trước nhà thờ Thánh Basil thì có khán đài bằng đá hình tròn mang tên Lobnoe Mesto. Đây là nơi để Hoàng đế và sau này những người lãnh đạo lên tuyên bố trước quần chúng. Ở cửa bắc của Red Square có tượng đài Thống chế Zhukov, vị anh hùng dân tộc trong cuộc Chiến tranh Vệ quốc (1941-1945) chống chủ nghĩa Phát-xít Đức. Thống chế Zhulov đã sống sót được sau cuộc tẩy trừ đẫm máu của Stalin trước đại chiến thế giới thứ hai và trở nên một lãnh đạo của một trận chiến tranh lớn giữa Nga và Nhật năm 1939, và khi Đức ập vào Moscow năm 1941, Zhulov được chỉ định phòng giữ Moscow. Tượng cho thấy con ngựa Zhulov cưỡi đang bước lên một con phượng hoàng tượng trưng cho Đức quốc xã. Thương xá Gum là một siêu thị của quốc gia, gồm ba dãy cửa hàng trên ba tầng trong toà dinh thự này. Gum được xem như là nơi mua sắm của giới giàu có.

Buổi chiều: Thăm khuôn viên của Thành cổ Kremlin. Điện Kremlin vốn là trung tâm quyền lực của chính phủ Xô Viết ngày xưa và chính phủ Liên bang Nga ngày nay. Nơi đây đã từng là dinh thự của Sa hoàng Nga, và

sau đó là của các đại diện giáo chủ. Trong thành cổ Kremlin có nhiều thánh đường và dinh thự xây cất từ thế kỷ 15 đến 20 và được phân chia thành nhiều quảng trường. Đáng kể nhất là hai quảng trường Sobornaya (Cathedral) và Ivanovskaya. Và trong Kremlin cũng có Viện bảo tàng Orujeinaia Palata, nơi trưng bày kho tàng vô giá của các triều đại Sa Hoàng.

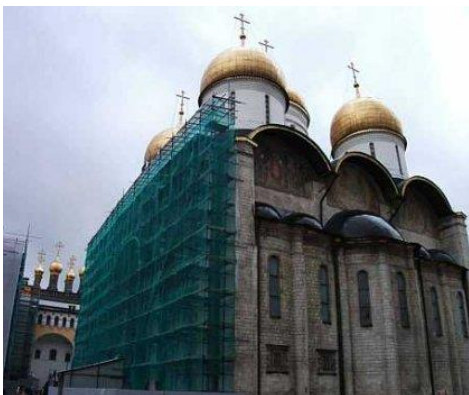

The Archangel Michael Cathedral

Cathedral of The Annunciation

- Quảng trường thánh đường (Cathedral square) nằm ngay giữa Kremlin thường đón khách vào qua cửa chính. Mang tên Quảng trường Thánh đường, nơi này có ba Thánh đường nổi tiếng của hoàng tộc Nga, nổi bật với những mái vòm thép vàng rực rỡ: hai nhà thờ Đức Bà lên Trời (Uspenskii Sobor/Cathedral of the Assumption) và nhà thờ Đức Tổng lãnh Thiên thần (Arkhangelskii Sobor/The Archangel Michael Cathedral) - sự kết hợp tuyệt đẹp của kiến trúc Cổ-điển Nga với kiến trúc Phục-hưng Ý, và nhà thờ Đức Thiên thần Truyền tin (Blagoveshchenskii Sobor/Cathedral of The Annunciation). Ngoài ra còn có Nhà thờ của Mười hai Sứ đồ của Cơ đốc (Apostles), và nhà thờ Deposition of the Robe.
- Đại thánh đường Uspenskii (Nhà thờ Đức bà lên trời/Cathedral of the Assumption) là nhà thờ cổ nhất của Kremlin và cũng quan trọng nhất: chỗ ngồi của Nhà thờ Chính Thống Cơ đốc được chuyển từ Vladimir đến đây vào năm 1326. Hoàng đế Nga được lên ngôi ở đây, kể cả trước đó là phong vương các Sa hoàng và phong chức các nhà quyền quý. Tổng trưởng, lãnh đạo nhà thờ, các bishop cũng được phong chức tại đây. Trong Thánh đường có Patriarch's Seat, và Ngai vàng của Monomakh khắc chạm vào năm 1551 cho Ivan the Terrible.
- Đại thánh đường Archangel Michael xây cất vào khoảng năm 1505-1508 rất đồ sộ và là nơi yên nghỉ của các Hoàng gia Nga. Tổng số mộ theo tài liệu là 54 nhưng chỉ có 46 mộ được trang hoàng, đây là mộ của tất cả các lãnh đạo trị vì Muscovy và Nga từ thế kỷ 14 cho đến khi Peter the Great chuyển thủ đô sang St. Petersburg. Ngay cạnh quảng trường Thánh đường là Ivanovskaya Square. Quảng trường này có chứa Tháp Chuông Ivan the Great. Đây cũng là nơi mà chính quyền thông báo tin tức cho dân chúng. Gần Tháp Chuông vua Ivan (Ivan The Great Bell tower) có Chuông Sa hoàng (Tsar Bell), một quả chuông đồng nặng 200 tấn lớn nhất Châu Âu.

Dormition Cathedral Tháp chuông Ivan The Great Chuông Sa hoàng

NGÀY THỨ 05:

Sau khi thăm Viện bảo tàng Tretyakov-Mới, nơi trữ những tác phẩm đẹp và tiêu biểu nhất của Mỹ thuật Tạo hình Xô-Viết (1917-1991) như đã nhắc đến trong phần I của bài viết, đoàn được đưa đi thăm Nghĩa trang nằm trong Tu viện cổ Novodevitchy (Nobodevichy cemetery), nơi an nghỉ của các nhà hoạt động chính trị, các triết gia và văn nghệ sĩ nổi tiếng. Nhiều sách du lịch viết về những nghĩa trang nổi tiếng của một thành phố, và nhiều tour du lịch đã bao gồm cả thăm viếng nghĩa trang vào lộ trình. Thí dụ khi đi Paris thì có nghĩa trang Montparnasse và Père La Chaise, và đi Moscow thì ghé thăm nghĩa trang tại tu viện Novodevichy.

Mộ Shostakovich với mô hình D-Eb-C-B của ông

Nikita Khrushchev

Tu viện Novodevichy được Sa hoàng Vasily III (1479-1533) cho xây cất để kỷ niệm chiếm được Smolenski từ Lithuania. Khởi đầu tu viện xây với mục đích tôn giáo và cũng là thành trì bảo vệ với bức tường cao gồm 12 tòa tháp chiến đấu. Sau đó tu viện được dùng như một nơi để giam giữ những hoàng tộc nổi loạn chống lại Sa hoàng đương thời cai trị kể cả những kẻ thất sủng như người chị khác mẹ của Peter Đại đế (Sophia Alekseyevna), và người vợ đầu của ông (Eudoxia Lopukhina). Tu viện đóng một thời gian, dùng làm bảo tàng một thời gian, rồi được trao trở lại cho Cơ đốc thống giáo Nga. Hiện tại chính thức là một bảo tàng viện tuy vẫn có một phần do nữ tu đảm trách cho tu viện. Trong toàn khu vực tu viện có nhiều nhà thờ, quan trọng nhất là nhà thờ Cathedral of the Virgin of Smolensk nhìn tương tự như nhà thờ Annunciation của điện Kremlin., trong nhà thờ có bình phong tượng thánh với 84 cột gỗ cổ từ thế kỷ 16 và 17. Phía trong bức tường tu viện có một số mộ như mộ Sergey Solovyov, và Alexei Brusilov. Vào năm 1898, Nghĩa địa Novodevichy nằm cạnh tu viện Novodevichy được xây cất ở phía ngoài bức tường. Đây là nơi chôn cất rất nhiều nhân vật tên tuổi của Nga từ lãnh tụ chính trị, nhà thơ, nhà văn, nhà soạn nhạc, khoa học gia, kịch nghệ, tài tử, v.v...

Tên tuổi một số danh nhân Nga được chôn ở nghĩa trang Novodevichy:

- Nadezhda Alliluyeva-Stalin, (1902-1932), vợ thứ hai của Josef Stalin
- Raisa Gorbachev, (1932-1999), vợ Gorbachev
- Mikhail Bulgakov, (1881-1940), kịch gia
- Nikolai Gogol, (1809-1852), văn hào
- Anton Chekhov, (1860-1904), văn hào
- Nikita Khrushchev, (1894-1971), lãnh tụ chính trị
- Sergei Prokofiev, (1891-1953), nhà soạn nhạc
- Dmitri Shostakovich, (1906-1975), nhà soạn nhạc
- Boris Yeltsin (1931-2007), lãnh tụ chính trị.
- Galina Ulanova (1910-1998), vũ công ballet
- Vladimir Mayakovsky, văn sĩ
- Aleksandr Skryabin, nhà soạn nhạc
- Andrei Tupolev, kỹ sư thiết kế máy bay

Gần bên là hồ Novodevichy với cảnh trí rất thơ mộng. Một tòa tháp gần bên với cột tám cạnh và có 6 tầng tháp cao 72 m trông rất đẹp.

NGÀY THỨ 06:

Buổi sáng: Rời Maxcova để đi Veliky Novgorod. Trên đường vào buổi trưa: Ghé thị trấn Klin để thăm Nhà bảo tàng Tchaikovsky, nơi nhà soạn nhạc thiên tài của thời kỳ Lãng-mạn Nga (thế kỷ thứ 19) sống và sáng tác trong những tháng cuối đời của ông (**). Đến Novgorod vào buổi chiều. Novgorod, cách Moscow 531 Km (hơn 300 miles) và cách St. Petersburg 189 Km (cỡ 115 miles). Novgorod là một thành phố cổ xây dựng dọc theo bờ sông Volkhov, và là một trong những Quận Quốc của nước Nga phân liệt thời Trung-cổ.

Sóng Việt Đàm Giang